

Befolkningsförändringar bland barn 2001

Stor variation i antalet födda

Antalet födda har ökat år från år sedan 1999 då antalet var som lägst sedan toppåret 1990. År 2001 föddes 91 466 barn, 44 238 flickor och 47 138 pojkar. År 2002 var antalet födda ytterligare lite högre, 95 750 (preliminärt). Det föds alltid något fler pojkar än flickor. År 2001 var det 106,3 pojkar per 100 flickor. Könskvoten har länge pendlat mellan 104 och nära 107. Av de födda 2001 var majoriteten ensamfödda. Tre procent var tvillingar och 0,1 procent trillingar. Andelen flerbarnsnedkomster har ökat.

Födda 1990– 2001

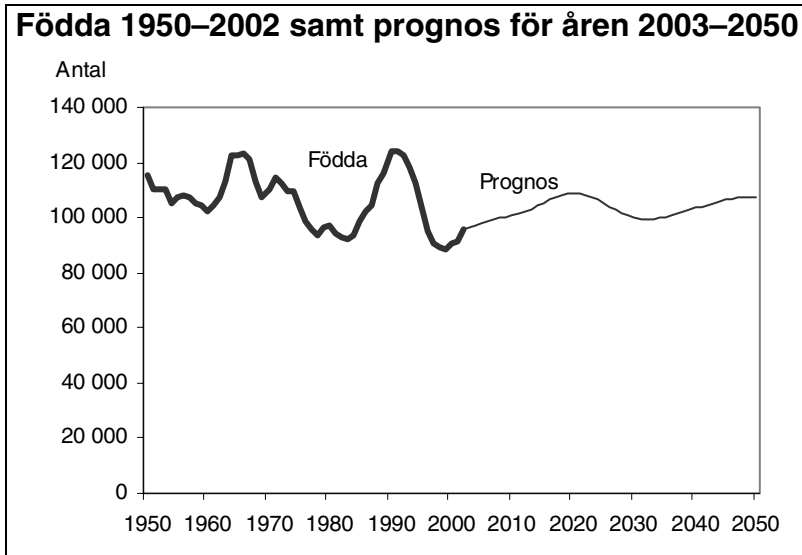
Ensamfödda, tvillingar och trillingar samt antal pojkar per 100 flickor

År	Ensamfödda	Tvillingar	Minst trillingar	Samtliga levande födda	Levande pojkar per 100 flickor	Andel flerbarnsfödda
1990	121 154	2 684	100	123 938	105	2,25
1991	120 713	2 892	132	123 737	106	2,44
1992	119 598	3 060	190	122 848	106	2,65
1993	114 566	3 236	196	117 998	105	2,91
1994	109 154	3 004	99	112 257	104	2,76
1995	100 383	2 922	117	103 422	106	2,94
1996	92 452	2 740	105	95 297	104	2,99
1997	87 563	2 882	57	90 502	106	3,25
1998	86 150	2 820	58	89 028	107	3,23
1999	85 228	2 876	69	88 173	105	3,34
2000	87 511	2 867	63	90 441	106	3,24
2001	88 473	2 915	78	91 466	106	3,27

Källa: SCB, Befolkningsstatistiken

Antalet födda har växlat kraftigt mellan enskilda år. Sverige har haft större svängningar än många andra länder. Det varierande antalet födda ställer stora krav på samhällets planering om barn skall kunna erbjudas lika villkor i t.ex. barnomsorg och skola. Vid mitten av 1940- och 1960-talen samt i början av 1990-talet föddes många barn. Mellan toppåren var antalet relativt lågt. Den långsamma och jämna ökning av antalet födda, som för kommande år visas i SCBs befolkningsprognos, innebär inte att mönstret, med snabba kast i antalet födda mellan åren, skulle upphöra.

Erfarenhetsmässigt vet vi att förändringar i antalet födda under senare decennier gått mycket snabbt och så kan det också bli i framtiden. Sådana variationer är emellertid inte möjliga att förutsäga.

Källa: SCB, Befolkningsstatistiken och justerad prognos 2002

Allt äldre föräldrar

Med åren har de nyblivna föräldrarna blivit allt äldre. År 1975 hade hälften av de nyfödda barnen en mamma som var 26,5 år eller yngre och en pappa som var 28,8 år eller yngre. År 2001 hade medianåldern ökat till 30,3 för mödrar och 32,7 för män.

Två procent av de barn som föddes 2001 hade en mamma som var över 40 år. Tio procent hade en pappa som var över 40 år.

Omkring 40 000 av barn födda 2001 var mammans första barn och 32 000 var hennes andra. En motsvarande fördelning efter ordningsnummer bland pappans barn är ungefär densamma men tyvärr något bristfällig. Information om pappan kommer ofta in sent och uppgift saknas för ett antal pappor.

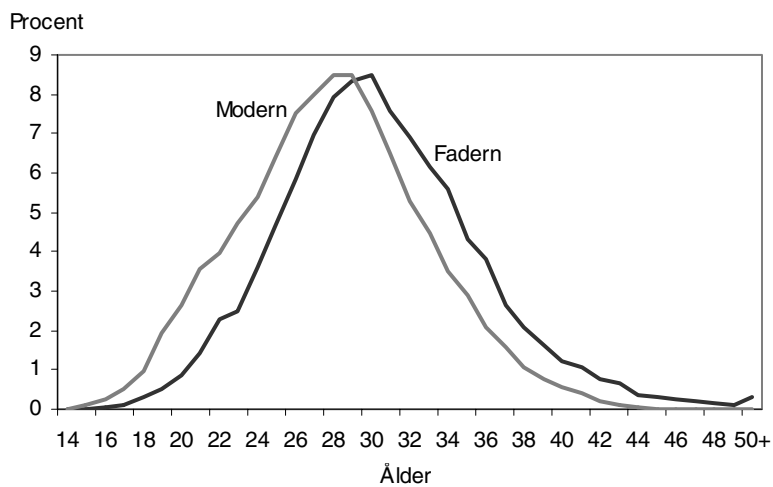
Mammas och pappas första barn

Barn födda 2001 efter om de är första barn eller senare barn. Procent

Både mammas och pappas första barn	37
Mammas första och pappas senare barn	5
Pappas första och mammas senare barn	5
Både mammas och pappas senare barn	48
Uppgift saknas	5
Samtliga barn	100

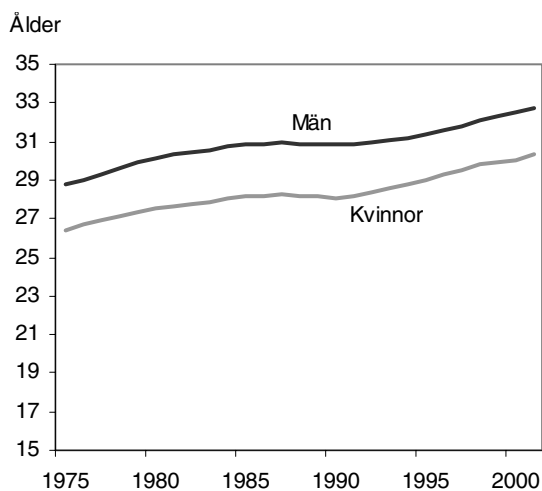
Källa: SCB, Befolkningsstatistiken

Förstfödda barn efter moderns och faderns ålder 2001

Källa: SCB, Befolkningsstatistiken

Föräldrarnas medianålder vid barns födsel 1975–2001

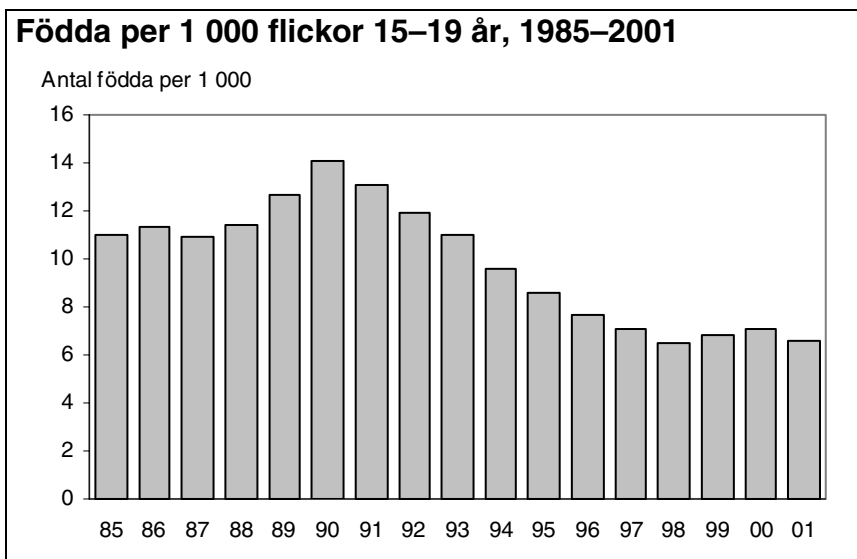

Källa: SCB, Befolkningsstatistiken

Unga föräldrar

Fem procent av de barn som föddes 2001 hade en mamma som var 21 år eller yngre. Mycket få mödrar var yngre än 18 år. Ungefär 1 100 barn som föddes år 2002 hade en far som var 21 år eller yngre.

Unga flickors födelsetal har under senare tid i stort sett följt samma trend som födelsetalen totalt, med en topp 1990 och ett lägsta värde i slutet av 1990-talet. Ökningen under de 2–3 senaste åren är måttlig.

Källa: SCB, Befolkningsstatistik del 4

Unga föräldrar år 2001

Antal nyblivna mödrar respektive fäder bland ungdomar i åldrarna 14–21 år

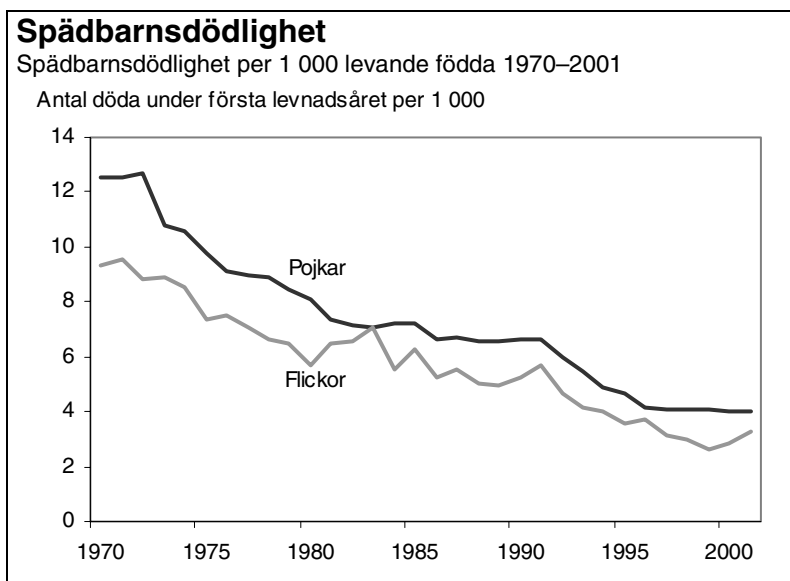
Ålder	Mor			Far
	Förstfödda	Barn nr 2 och följande	Summa	Summa
14	8	0	8	
15	33	0	33	4
16	93	6	99	12
17	210	2	212	34
18	398	35	433	67
19	784	84	868	154
20	1078	216	1294	292
21	1429	401	1830	524
Totalt	4033	744	4777	1087

Källa: SCB, Befolkningsstatistiken

Dödsfall bland barn

Den första tiden efter födelsen är den mest riskfyllda i barnets liv. År 2001 dog 334 spädbarn innan de fyllt ett år. Det motsvarar 3,65 av 1000 levande födda. Spädbarnsdödligheten har ökat något sedan den lägsta noteringen 1999 med 3,37 döda per 1000. En stor del av dödsfallen inträffar redan samma dygn som barnet fötts. År 2001 gällde detta 84 barn. Under de följande fem dygnen dog ytterligare 85 barn. Spädbarnsdödligheten är högre för pojkar än för flickor, 4,01 respektive 3,27 per 1000 år 2001.

Dödligheten bland spädbarn har sjunkit under en lång följd av år, ganska måttligt under en period på 1980-talet och mer påtagligt under 1990-talet. Sverige har en internationellt sett mycket låg spädbarnsdödlighet men inte lägst bland EU-länderna. Island, Finland och Spanien har lägre med 2,7, 3,2 och 3,5 döda av 1000 levande födda år 2001¹⁰.

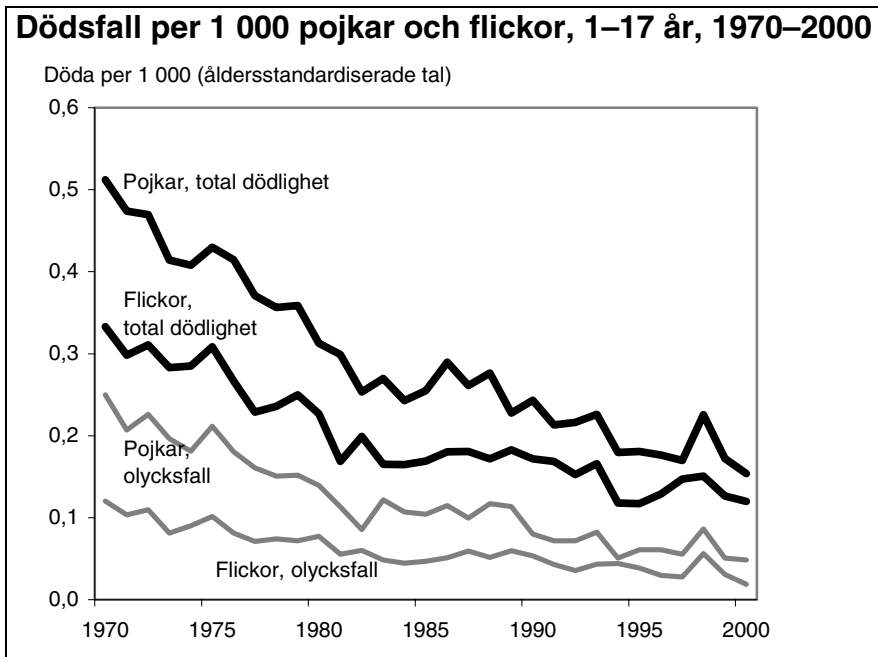
Källa: SCB, Befolkningsstatistik del 4

Även efter första levnadsåret har dödligheten bland barn sjunkit. Genomsnittligt för hela gruppen pojkar 1–17 år har dödligheten, i ålderstandardiserade tal, minskat för pojkar från 0,51 per 1 000 år 1970 till 0,15 år 2000. För flickor har dödligheten minskat från 0,33 till 0,12 per 1 000. Det är en mycket låg dödlighet jämfört med spädbarnsdödligheten som är nästan 30 gånger högre.

¹⁰ Europarådet Europe-wide comparative review Preliminära uppgifter.

Ålderstandardiseringen har gjorts så att man för flickor och pojkar, applicerar den åldersfördelning som för vardera könet gällde år 2000. På det sättet får man en mer rättvisande bild av dödlighetsförändringarna. Effekten av ändrad åldersfördelning inom gruppen har på så sätt tagits bort.

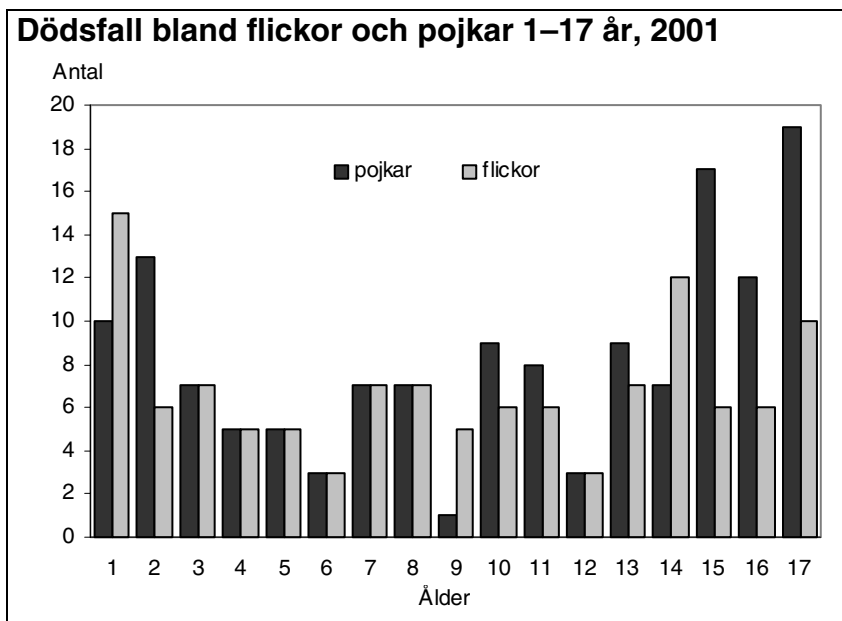
En stor del av dödlighetsminskningen utgörs av minskad olycksdödlighet. Genomsnittligt för hela gruppen pojkar 1–17 år består mer än hälften av dödlighetsnedgången från 1970 av minskat antal olyckor med dödlig utgång. För flickor utgör minskad dödlighet i olycksfall knappt hälften av den totala dödlighetsminskningen. Under perioden har olycksförebyggande arbete bedrivits på en rad områden.

Åldersstandardiserat efter medelfolkmängden 2000

Källa: Dödsorsaksregistret, Epidemiologiskt Centrum, Socialstyrelsen

Jämfört med första åldersåret, med totalt 334 dödsfall år 2001, så är antalet relativt litet i åldrarna mellan 1 och 17 år och vanligen lägre för flickor än för pojkar. För varje åldersår upp till 17 år är det med några undantag högst 10 pojkar och högst 10 flickor som avlidit. Från 14–15 års ålder ökar antalet dödsfall, speciellt för pojkar. I åldrarna från 18 år ökar dödligheten ytterligare. En stor del av dödsfallen beror av olycksfall och ökningen av antalet döda är särskilt markant i körkortsåldern.

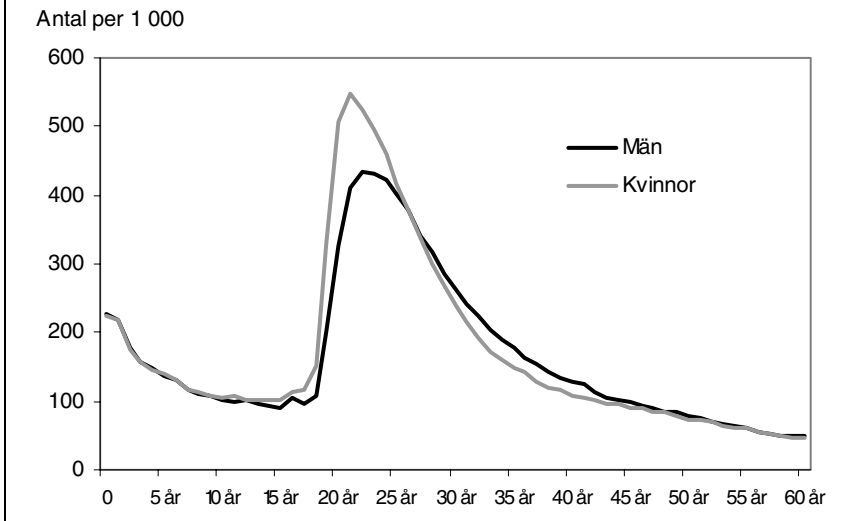

Källa: SCB, Befolkningsstatistik 2001 del 4

Flyttningar

Att flytta är en ganska vanlig händelse i en persons liv. Upp till och med 17 års ålder flyttar barn i genomsnitt knappt 2,3 gånger. Det är ungefär lika vanligt som för personer i åldrarna 30 år till 45 år dvs. i de åldrar där vi återfinner föräldrar med hemmaboende barn. Under ungdomarnas frigörelsefas från föräldrarna till dess de unga har etablerat sig på bostads- och arbetsmarknaden är omflyttningen intensiv. Enligt uppgifter i befolkningsregistret registreras fem flyttningar i genomsnitt per kvinna och fyra per man i åldersintervallet 18–29 år. Det är naturligtvis vanligt att kortvariga bosättningar aldrig registreras. Det gör att antalet flyttningar i ungdomsåren i genomsnitt är fler än så.

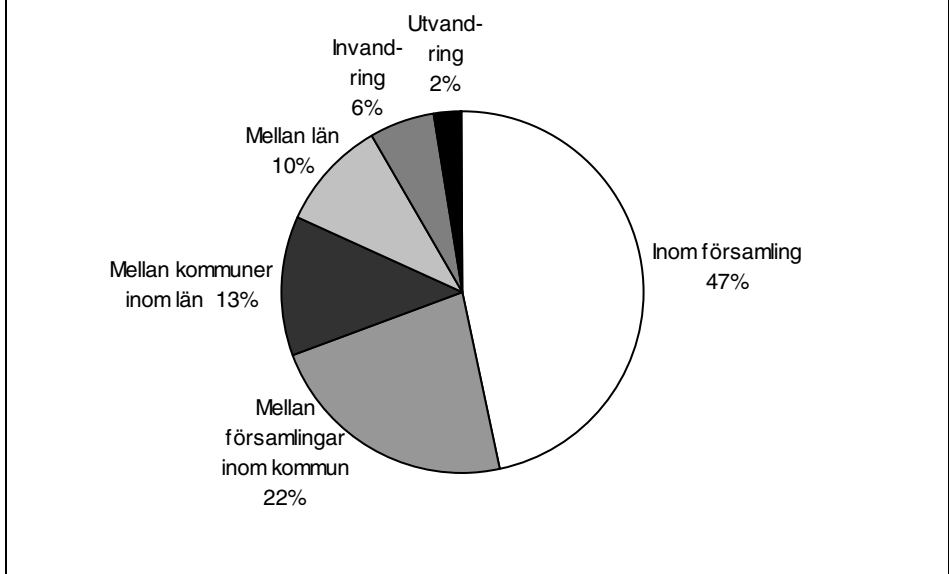
Flyttningar per 1 000 av folkmängden 2001

Källa: SCB, Befolkningsstatistik 2001

De kortväga flyttningarna dominerar bland barn. Nästan varannan flyttning sker inom samma församling. Sju av tio flyttningar äger rum inom den egna kommunen. Värt att notera är att sex procent av samtliga flyttningar bland barn sker direkt från utlandet till Sverige.

Kortväga och långväga flyttningar bland barn 2001

Källa: SCB, Befolkningsstatistik

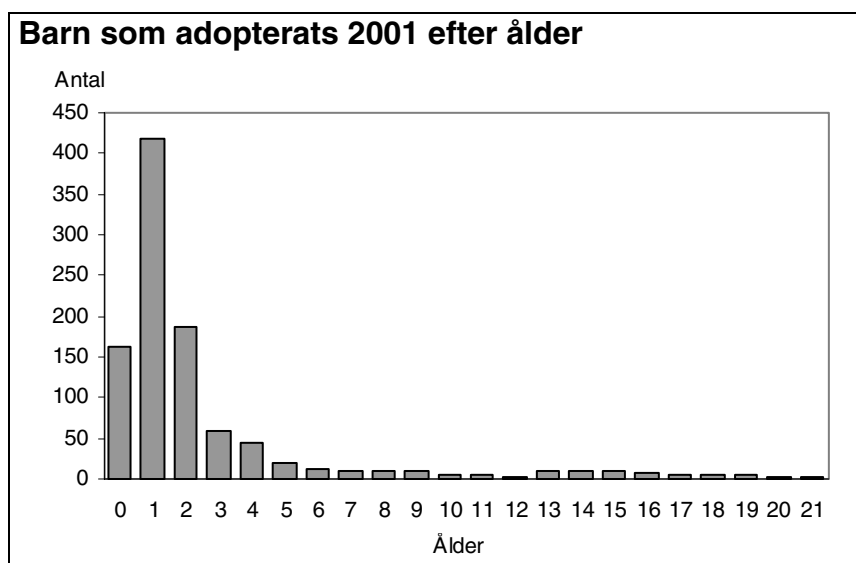
Adoptioner 1999

Se tabell 3.8–9 i *Barn och deras familjer 2001 Del 1 Tabeller*

Ca 1 000 barn adopteras årligen i Sverige. År 2001 var de vanligaste ursprungsländerna Kina (195 barn), Colombia (137 barn) och Sydkorea (119 barn).

På bara ett par år har antalet adoptioner från Kina nära fördubblats, antalet från Colombia ökat något och antalet från Sydkorea varit oförändrat. Tidigare stora adoptionsländer som Indien och Vietnam har gått tillbaka och medan adoptioner från Sri Lanka och Chile praktiskt taget upphört.

Den vanliga åldern för adoption är ett år. Över 40 procent av de barn som adopterades 2001 fyllde ett år under adoptionsåret.

Källa: SCB, Befolkningsstatistik